

Asia: VN/12900/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan näkemykset sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Lain muuttamiselle on perusteltu tarve, koska sosiaalityön tekijöiden saatavuudessa on vajetta. Tämä vaarantaa yhdenvertaisen sosiaalipalvelujen toteutumisen ja asiakas- ja potilasturvallisuuden toteutumisen.

Lakimuutos voidaan nähdä sosionomi AMKn tutkinnon suorittaneille mahdollisuutena kiinnostua sosiaalityöntekijän ammatista ja hankkia siihen tarvittava pätevyys. Toisaalta ns. epäpätevän työvoiman jatkuva käyttö ei ole ratkaisu sosiaalityöntekijöiden määrälliseen vajeeseen vaan tarpeen olisi tarkastella koulutuspolkuja kokonaisuutena ja kehittää ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen työnjakoa ja yhteistyötä, jotta osaamista voidaan laajentaa ja täydentää työelämässä tarvittavaan osaamiseen. Erityisesti tulee kehittää jatkuvaan oppimiseen uusia malleja ja toteutustapoja, joiden kautta jo hankittua osaamista voidaan tunnistaa ja tunnustaa osaksi sosiaalityöntekijältä edellytettävää osaamista/koulutustautumista, ja työnantajat voivat tukea työntekijän osaamisen täydentämistä esim. työaika osoittamalla.

Lisäksi on varmistettava, että ns. epäpätevän henkilön vuoden mittaisia työsuhteita ei ketjuteta. Laki esitys antaa myös mahdollisuuden siihen, että henkilö voi vaihtaa työnantajaa ja toimia sosiaalityöntekijän tehtävissä vuoden kerrallaan eri työnantajalla

Lausunnonantajan näkemykset voimaantulosta

Voimaan tulo 1.1.2025 on perusteltu työvoimanpuutteen vuoksi, edellytys kuitenkin on että lakiesitykseen saadut kommentit ehditään huolellisesti käydä läpi ja tehdä esitykseen tarvittavat muutokset

Onko lakiehdotuksen olennaisia vaikutuksia arvioitu riittävästi? Mitä muita olennaisia vaikutuksia lakiehdotuksella voidaan arvioida olevan?

Lakiehdotuksessa on kirjoitettu seuraavasti ”Oikeus toimia tilapäisesti sosiaalityöntekijän tehtävissä enintään vuoden ajan on myös henkilöllä, joka on suorittanut soveltuvan sosiaalialan korkeakoulututkinnon, johon on sisältynyt tai jonka lisäksi on suoritettu hyväksytysti sosiaalityön perus- ja aineopinnot sekä käytännön harjoittelu tai jolla on soveltuvan sosiaalialan korkeakoulututkinnon ja sosiaalityön perus- ja aineopintojen lisäksi riittävä käytännön kokemus ja ammattitaito.”

Sijaisena voisi toimia myös sosionomi amk, sosiaalipsykologian, sosiologian, yhteiskuntapolitiikan ja sosiaalipolitiikan korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö, jolla olisi sosiaalityön perus- ja aineopinnot sekä riittävä kokemus ja ammattitaito.

Muita yleisiä huomioita lakiehdotuksesta?

Laki esityksessä rinnastetaan sosionomi AMK ja yliopistossa sosiaalialaa opiskelevien osaaminen. Kuitenkin sosionomi AMK -tutkinnon suorittaneiden sosiaalialan ammatillinen osaaminen on monipuolisempi kuin vasta aloittaneen yliopisto-opiskelijan etenkin silloin jos AMK tutkinnon suorittaneella sosiaalialan ammattilaisella on sosiaalialan työkokemusta.

Sosiaalityöntekijän tehtävissä määräaikaaisesti toimivalle tulisi tehtävän vaativuus huomioida palkkauksessa. Harjoittelun osalta tulee kehittää osaamisen arviointia ja työssä hankitun osaamisen hyväksilukua harjoitteluun, jotta henkilöt, jotka ovat jo vuosia toimineet sosiaalityöntekijän tehtävissä ns. epäpätevinä voivat hyödyntää työkokemuksensa niin, että se rinnastuu harjoitteluun.

Sosiaalityön porrasteisuus tulee lisäämään erikoissosiaalityöntekijöiden tarvetta. Tämä tulisi myös huomioida tulevaisuuden täydennyskoulutuksessa

Junttila Taina
Oamk - Hyvinvointi ja kulttuuri-osaamisala